



JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 18. maj 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Freja Thorup Aahauge
Sagsnr.: 2021-0030-5939
Dok.: 1948832

Besvarelse af spørgsmål nr. 991 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 991 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 19. april 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Iren Mirmojtahedi

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 991 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse, hvorfor spørgsmålet om sagsomkostninger i strafferetten ikke bliver behandlet på tilsvarende vis som sagsomkostninger i civilretten?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”Reglerne om sagsomkostninger i straffesager er reguleret i retsplejelovens kapitel 91 (§§ 1007-1014). Reglerne om sagsomkostninger i civile sager er reguleret i retsplejelovens kapitel 30 (§§ 311-322).

Hovedreglen for sagsomkostninger i civile sager fremgår af retsplejelovens § 312, stk. 1, hvorefter den tabende part skal erstatte udgifter, som retssagen har pådraget den vindende part. Som sagsomkostninger erstattes de udgifter, der har været fornødne til sagens forsvarlige udførelse, jf. retsplejelovens § 316, stk. 1. Retten træffer bestemmelse om sagsomkostninger, jf. retsplejelovens § 322, stk. 1.

Ingen part bliver således pålagt at udrede en sagsomkostning, uden at retten har kendskab til denne. Det betyder, at afgørelser om sagsomkostninger i civile sager bør indeholde en beløbsmæssig specifikation fordelt på retsafgift, passende beløb til dækning af advokatbistand og øvrige udgifter. Der kan i visse tilfælde følge en konkret begrundelse for beløbsopgørelsen, eksempelvis hvis den tabende part helt eller delvis fritages for at betale sagsomkostninger til den vindende part.

I straffesager træffer retten afgørelse om skyldsspørgsmålet og strafudmålingen, og herefter tager retten stilling til spørgsmålet om sagsomkostninger, jf. retsplejelovens §§ 1012 og 1013. I modsætning til civile sager fastsættes sagsomkostninger ikke til et bestemt beløb i dommen. Der er således en forskel mellem straffesager og civile sager for så vidt angår kravet om beløbsspecifikation ved sagsomkostninger.”

Reglerne om fordeling af sagsomkostninger i civile sager bygger således på et hovedprincip om, at hver part foreløbig afholder sine egne udgifter, men at den tabende part som udgangspunkt bliver objektivt ansvarlig for modpartens sagsomkostninger. I indispositive civile sager (sager om ægteskab, forældremyndighed, faderskab, værgemål og prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse eller adoption uden samtykke) er udgangspunktet

dog det modsatte, at ingen af parterne betaler sagsomkostninger til den anden part.

Retten skal i civile sager normalt af egen drift træffe bestemmelse om sagsomkostninger, men retten er ikke forpligtet til selvstændigt at undersøge, hvilke sagsomkostninger en part har haft. Parterne må således selv gøre retten bekendt med de sagsomkostninger, som parten har lagt ud for, hvis den pågældende vil sikre sig, at udgiften indgår i rettens afgørelse.

I straffesager udredes omkostningerne af det offentlige med forbehold af ret til at få disse erstattet, jf. retsplejelovens § 1007, stk. 1.

Hvis en sigtet findes skyldig, er pågældende pligtig at erstatte det offentlige de nødvendige udgifter, som er medgået til sagens behandling, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 1. Retten kan dog begrænse omkostningsansvaret, når den finder, at dette ellers ville komme til at stå i åbenbart misforhold til domfældtes skyld og vilkår, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 4, 2. pkt.

Som det fremgår af Domstolsstyrelsens udtalelse, tager retten i forbindelse med hovedforhandlingen stilling til, om den domfældte skal betale sagsomkostningerne. Det konkrete beløb fastsættes som udgangspunkt ikke i dommen. Retten tager dog stilling til, hvilket beløb den beskikkede forsvarer skal have i salær. Herefter opgør politiet de øvrige nødvendige udgifter, som har medgået til sagens behandling.

Det skyldes bl.a., at den eneste omkostningstype, som retten sædvanligvis kender størrelsen af på tidspunktet for domsafsigelsen, er salæret til en eventuel beskikket forsvarer, som retten dermed selv fastsætter ved dommen eller ved særskilt beslutning på baggrund af forsvarerens opgørelse af sit tidsforbrug og de vejledende salærtakster fastsat af landsretterne, jf. retsplejelovens § 741, stk. 2

Den domfældte kan imidlertid begære politiets efterfølgende opgørelse af de sagsomkostninger, som den domfældte i henhold til en dom skal betale, indbragt for retten til afgørelse. Den dømte har således efter de gældende regler mulighed for at få prøvet politiets opgørelse af sagsomkostninger ved retten.

Der henvises i øvrigt til de samtidige besvarelser af spørgsmål nr. 983 og 984 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.